

Posudek diplomové práce: *Vzájemné interakce pohanů a křesťanů v 1. – 3. století*

Vedoucí práce: ThDr. Ladislava Říhová, Ph.D.

Bakalářská diplomová práce autora Adama Holečka s názvem *Vzájemné interakce pohanů a křesťanů v 1. – 3. století* obsahuje všechny povinné součásti kvalifikační práce, jak jsou stanoveny příslušným metodickým pokynem. Práce, čítající 75 stran včetně příloh, je přehledně členěna. Vlastní práce začíná úvodem na straně 7.

Jedinou formální chybou, jíž se autor hned na začátku práce dopustil, je nesouhlas v názvu, neboť oficiální zadání v SIS, jež se shoduje s anglickým názvem „*Mutual interactions*...“ neodpovídá českému nadpisu „*Vzájemná interakce*“.¹ Jedná se však patrně o chybičku z nepozornosti.

Obsah práce je přehledně členěn do kapitol a podkapitol druhé a třetí úrovně. Jednotlivé kapitoly a podkapitoly sledují primárně chronologický záměr a plynule na sebe navazují.

Autor v úvodu práce stanovuje cíl svého bádání takto: „*Práci jsem rozvrhl do čtyř hlavních kapitol, ve kterých se nejdříve věnuji historickému kontextu a náboženské situaci v Římské říši na přelomu letopočtu. V následující kapitole se zabývám popisem pronásledování křesťanů v 1. – 3. století na území říše. Toto období jsem rozdělil na tři podkapitoly. Třetí kapitola pojímá filosoficko-sociální kontext problému. V závěrečné kapitole se zabývám ukončením pronásledování a následným vývojem křesťanství v Římské říši.*“ Přestože stanovení rámce a obsahu bádání je provedeno správně, hodila by se uvedená formulace rozhodně více do závěru práce než do jejího úvodu.

1) Formální struktura práce

Z hlediska formálního členění čítá práce celkem čtyři kapitoly. V kapitole první se autor práce věnuje historickému pozadí antického Říma, jež mu slouží jako rámeček pro úvahy týkající se křesťanství. Z konfliktu myšlenkových obzorů křesťanů a antické (římské) civilizace následně vyvozuje příčiny pronásledování. Druhá kapitola je věnována samotnému přehledu jednotlivých fází pronásledování, jež je navíc vkusně shrnuto a ilustrováno tabulkou v přílohách. Kapitola třetí mapuje myšlenkový konflikt pohanského obzoru s křesťanskou vírou, který autor vhodně ilustruje na příkladech z děl vybraných křesťanských apologetů (autor práce reflektoval také dílo Tertullianovo, spis Minuciův a pracoval také s Arnobiovu apologií *Adversus nationes*). Reflexe problematiky je vzhledem k typu kvalifikační práce dostačující. V závěrečné čtvrté kapitole mapuje autor pozadí vzniku a důsledky vydání milánského ediktu a stručně nastiňuje vývoj v říši po smrti Konstantina I.

1) Hodnocení zpracování

¹ V posudku se přidržuji oficiálního zadání dle SIS.

Z hlediska formálního a technického je práce zvládnuta dobře. Obsahuje přiměřený poznámkový aparát, zahrnující citace odborných zdrojů v předepsaném formátu. Dobře zpracovány jsou také přílohy, které jsou náležitě popsány. Z hlediska formálního nemohu práci nevytknout několik nepřesností v pojmenování římských císařů, u nichž by bylo záhodno užívat české formy jmen: Dioklecián, nikoli Diocletian, a samozřejmě Septimius Severus, nikoli Septimus Severus.

2) Závěrečné hodnocení

Autor postupuje ve své práci chronologicky a logicky. Polemické pasáže jakož i historické okolnosti jsou v odpovídající míře doloženy citacemi. Z hlediska pramenů pracuje autor s vhodně zvolenou literaturou a vedle literatury české se tak setkáváme s několika zahraničními tituly. Nechybí ani články z odborných periodik. Autor se však, a to je nutno vyzdvihnout, nebojí pracovat ani s pramennými texty (převážně latinskými).

V závěru práce vznáší autor několik (patrně spíše řečnických) otázek: *„Po zpracování všech informací se nabízí několik variant odpovědí, ale nelze s definitivní platností označit jednu za tu pravou. Bylo to kvůli tomu, že se křesťané tak rychle rozšiřovali, že se začal stát bát o převrat? Bylo to snad kvůli tomu, že v době, která byla provázena různými katastrofami a válkami, potřeboval svět obětího beránka, který za vše bude nést zodpovědnost?“* Spíše pro zajímavost než jako nutnost, bych doporučila autorovi, pokud by se chtěl tématu dále věnovat, aby se zaměřil na hledání odpovědí právě na uvedené otázky. Případně, aby k jejich řešení užil i jiných badatelských metod a přístupů, taková práce by pak byla rozhodně zajímavým přínosem. V případě uvedené bakalářské práce však toto rozhodně není nutností.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem
navrhuji hodnocení 2 (velmi dobře).

V Praze dne 6. září 2019

Ladislava Říhová